

Betænkning

over

I. forslag til lov om ændring af lov om konkurs m. v. (Konkursordenen) og

II. forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om fortrinsret i tilfælde af konkurs m. v.

(Afgivet af udvalget den 28. maj 1969).

Udvalget har i 10 møder drøftet lovfor-
slagene og har herunder haft samråd med
justitsministeren, der endvidere skriftligt
har besvaret en række spørgsmål fra ud-
valget. Udvalgets spørgsmål og ministerens
besvarelser er optrykt som bilag til betæn-
kningen.

Udvalget har modtaget skriftlige henven-
delse fra følgende:

Advokatrådet,
Danmarks Automobil-Forhandler-Forening,
Handels- og Kontorfunktionærernes For-
bund i Danmark og
Sammenslutningen af Automobil-Fabrikan-
ter & Importører.

Henvendelserne til udvalget er optrykt
som bilag til betænkningen.

Ad I. forslag til lov om ændring af lov om konkurs m. v. (Konkursordenen).

Udvalget har drøftet mulighederne for at
lade den under § 1, nr. 3, anførte regel om
fortrinsret for leverandører af en række
punktafgiftspligtige varer udgå af forslaget.
Justitsministeren har oplyst, jfr. det i bi-
laget optrykte svar på spørgsmål 1, at hen-
vendelsens afsnit I, at justitsministeriet har
drøftet spørgsmålet med finansministeriet,
og at finansministeriet har erklæret sig enig
i, at der søges tilvejebragt en ordning, hvor-
efter dette leverandørprivilegium erstattes
af en ordning, således at staten refunderer
leverandøren det afgiftsbeløb, som han ikke
får dækket hos køberen. Etableringen af en
sådan refusionsordning rejser imidlertid en

række problemer. Disse problemer er endnu
ikke ganske afklaret, men søges i den kom-
mende tid løst i fællesskab af finansministe-
riet og justitsministeriet. Gennemførelsen af
ændringerne til konkursloven bør imidlertid
efter justitsministeriets opfattelse ikke sin-
kes af disse problemer. Justitsministeriet
har derfor fundet det mest hensigtsmæssigt,
at lovforslaget gennemføres med oprethol-
delse af leverandørprivilegiet. Justitsmini-
steriet vil herefter til efteråret fremsætte
forslag om en ændring på dette punkt,
samtidig med at finansministeriet fremsætter
forslag om de fornødne tilføjelser om refu-
sionsordningen i de pågældende forbrugs-
afgiftslove.

Udvalget har med ministeren drøftet rets-
stillingen i konkurstillfælde, når der med en
funktionær er aftalt et længere opsigelsesvar-
sel end 6 mdr. Til uddybning af svaret på
spm. 7 har ministeren under samrådet op-
lyst, at det er justitsministeriets opfattelse,
at funktionæren efter gældende retspraksis,
eventuelt bortset fra særlige undtagelses-
tilfælde, højst kan have krav på et opsigel-
sesvarsel på 6 måneder. Spørgsmålet om,
hvorvidt boets stilling med hensyn til
skyldnerens arbejdskontrakter skal regu-
leres ved udtrykkelige bestemmelser i kon-
kursloven, og i bekræftende fald, hvorledes
disse bestemmelser skal udformes, må afgøres
i forbindelse med overvejelserne med hen-
syn til udformning af de *almødelige* regler
om boets stilling over for skyldnerens
løbende kontraktmæssige forpligtelser. Disse
spørgsmål drøftes i konkurslovsudvalget.

Justitsministeren har stillet nedenstående ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslaget til *vedtagelse* med de af ministeren foreslåede ændringer.

Ad II. forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om fortrinsret i tilfælde af konkurs m. v.

Danmarks Automobil-Forhandler-Forening har i flere henvendelser til udvalget, der er optrykt som bilag, foreslået, at statens panteret i henhold til vægtafgiftslovens § 14, stk. 2, ophæves i lighed med, hvad der i lovforslaget er foreslået med hensyn til statens konkursprivilegium i henhold til vægtafgiftslovens § 14, stk. 1. Foreningen har fremhævet, at det hensyn, som ligger bag ophævelsen af fortrinsretten i konkurs-tilfælde (vægtafgiftslovens § 14, stk. 1) må føre til, at også separatistretten i § 14, stk. 2, bortfalder. Foreningen har endvidere fremhævet, at separatistretten er til betydelig gene for omsætningen af motorkøretøjer.

Justitsministerens kommentarer til henvendelserne er optrykt i bilaget, jfr. svaret på spørgsmål 11. I svaret henholder justitsministeriet sig til en udtalelse afgivet af finansministeriet, departementet for told- og forbrugsafgifter. Departementet mener ikke på indeværende tidspunkt at kunne tage endelig stilling til det fremsatte ønske om panterettens bortfald, idet den her omhandlede panteret i modsætning til mange andre alene hviler på det konkrete motorkøretøj, der er i restance med vægtafgiftsbetaling, og ikke i skyldnerens øvrige formue, og en ophævelse af panteretten heri vil i mange tilfælde bevirke, at afgiftskravet bliver værdiløst. Departementet anfører endvidere, at køretøjet uden berigtigelse af den forfaldne afgift vil kunne videresælges eller tages tilbage af afbetalingssælgeren og benyttes til kørsel uanset afgiftsrestancen.

Udvalget har bemærket sig, at medens sikkerheds- og fortrinsretten for statens krav på skatter og afgifter i øvrigt afskaffes, så opretholdes bestemmelsen i vægtafgiftslovens § 14, stk. 2, og andre lignende bestemmelser, der giver statens sikkerhed i de genstande, hvorpå afgiften hviler, med den

følge, at staten for disse afgifters vedkommende fortsat vil få dækning forud for skyldnerens øvrige kreditorer, herunder også lønkreditorerne.

Udvalget har overvejet, om en opretholdelse af disse bestemmelser er forenelig med den styrkelse af lønkreditorernes og de øvrige kreditorers stilling, som ligger bag forslaget. Udvalget henstiller, at dette spørgsmål snarest tages op til overvejelse.

Justitsministeren har stillet nedenstående ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslaget til *vedtagelse* med de af ministeren foreslåede ændringer.

Ændringsforslag

til

I. forslag til lov om ændring af lov om konkurs m. v. (Konkursordenen).

Af *justitsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1.

1) Foran nr. 1 indsættes som nye numre:

„0. I § 23, stk. 1, udgår „eller afsætning“ og „eller afsætningen“.

00. I § 23, stk. 2, ændres „afsætning“ og „afsætningen“ til: „udpantning“ og „udpantningen“.

000. I § 23, stk. 3, ændres „udlægshaveren“ til: „fordringshaveren“, og efter „udlægget“ indsættes: „eller udpantningen“.

2) I den under nr. 2 foreslåede affattelse af § 33 affattes stk. 1 således:

„Stk. 1. Derefter fyldestgøres i lige forhold

1) Krav på løn og andet vederlag for arbejde i skyldnerens tjeneste, som er forfaldet i tidsrummet fra 6 måneder før konkursbegæringens indgivelse indtil konkursdekretets afsigelse.

2) Krav på erstatning for afbrydelse af arbejdsforholdet, dog ikke for længere tid tilbage end 6 måneder før konkursbegæringens indgivelse.

- 3) Krav på godtgørelse, for så vidt opsigelsen eller afbrydelsen af arbejdsforholdet har fundet sted inden for de sidste 6 måneder før konkursbegæringens indgivelse.
- 4) Krav på feriegodtgørelse, som er indtjent i det kalenderår, som løber ved konkursdekretets afsigelse, eller i det foregående kalenderår.
- 5) Krav som nævnt i nr. 1-4 for længere tid tilbage end angivet i disse bestemmelser, såfremt fordringshaveren efter skifterettens skøn har søgt kravet gennemført uden ugrundet ophold, men ikke har kunnet nå at foretage et udlæg, der opretholdes i forhold til konkursboet.“

3) I den under nr. 3 foreslåede bestemmelse i § 33 a affattes *stk. 2, nr. 2*, således:

„2) Lov om afgift af vin og øl og om afgift på omsætningen af stærke drikke i restaurationsvirksomheder o. lign., jfr. lov bekendtgørelse nr. 369 af 6. september 1967, som ændret senest ved lov nr. 117 af 29. marts 1969.“

4) I den under nr. 3 foreslåede bestemmelse i § 33 a affattes *stk. 2, nr. 6*, således:

„6) Lov nr. 414 af 18. december 1968 om afgift af chokolade- og sukkervarer m. m.“

5) I den under nr. 3 foreslåede bestemmelse i § 33 a indsættes i *stk. 2* efter *nr. 6* som nyt nummer:

„0. Lov nr. 116 af 29. marts 1969 om afgift af spiritus.“

Til § 3.

6) I *stk. 1* og *stk. 2, 1. pkt.*, ændres „1. juni 1969“ til: „1. august 1969“.

7) Efter *stk. 2* indsættes som nyt stykke:

„*Stk. 3.* Hvis der i henhold til afgiftslovgivningen mod sikkerhed er ydet henstand med betaling af skyldige afgifter, har den, der har stillet sikkerheden, fortrinsret i den afgiftspligtiges konkursbo på lige fod med de i § 33 nævnte krav for det beløb, som han i kraft af sikkerhedsstillelsen har måttet betale, for så vidt afgiften er forfaldet til betaling før den 1. august 1970, og konkursen indtræder senest 2 år og 3 måneder efter forfaldsdagen.“

Bemærkninger:

Til nr. 1.

Med hensyn til begrundelsen for ændringsforslaget henvises til besvarelsen af udvalgets spørgsmål 1 (afsnit I).

Til nr. 2.

Med hensyn til begrundelsen for ændringsforslaget henvises til besvarelsen af udvalgets spørgsmål 1 (afsnit III) og spørgsmål 2. Der henvises endvidere til besvarelsen af udvalgets spørgsmål 9 og 10.

Til nr. 3-5.

De foreslåede ændringer er en følge af ændringer af de love, der omhandles i § 33 a, stk. 2.

Til nr. 6.

Det foreslås at udskyde lovens ikrafttræden til den 1. august 1969.

Til nr. 7.

Forslaget tager sigte på at imødegå de vanskeligheder, som afskaffelsen af statens privilegium for afgifter kan medføre for erhvervsdrivende, som i medfør af afgiftslovgivning mod sikkerhed opnår henstand med betaling af afgifter. Hjemmel for en sådan henstand mod sikkerhed findes inden for følgende afgiftsområder: Tobaksvarer, chokolade- og sukkervarer, konsum-is, parfumer, radio- og fjernsynsmødtagere samt omsætningsafgift af motorkøretøjer. Sikkerheden stilles normalt i form af kautionforsikring eller bankgaranti. Hvis forsikringssselskabet eller banken må indfri kreditten, indtræder selskabet eller banken i tilfælde af virksomhedens konkurs i statens privilegium. Da denne fortrinsstilling tillægges betydning i forbindelse med sikkerhedsstillelsen, vil afskaffelsen af privilegiet — som fremhævet i henvendelser fra Danmarks Automobil-Forhandler-Forening og Sammenslutningen af Automobil-Fabrikanter & Importører — kunne medføre, at forsikringssselskaber og banker bliver mere tilbageholdende med at stille sikkerhed.

For at undgå at virksomheder inden for de foran nævnte afgiftsområder kommer i vanskeligheder som følge af en pludselig opsigelse af kautionforsikringer, bankgaran-

tier eller anden form for sikkerhed, foreslås det, at den, som har stillet sikkerhed, i en overgangsperiode skal have fortrinsret på lige fod med lønkrav. Overgangsperioden foreslås afgrænset således, at fortrinretten kan gøres gældende, hvis afgiften er forfaldet til betaling inden 1. august 1970, d. v. s. i en periode på 1 år efter lovens ikrafttræden. Herved gives der de virksomheder, der berøres af ophævelsen af statens afgiftsprivilegium, en rimelig tid til at afvikle henstandsordningen eller fremskaffe ny sikkerhed. Den foreslåede frist på 2 år og 3 måneder svarer til den frist, som efter de hidtidige regler har været gældende for skatter og afgifter.

II. forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om fortrinsret i tilfælde af konkurs m. v.

Af *justitsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 3.

1) Nr. 4 affattes således:

„4. I § 14 C, stk. 4, i lov om påligning af indkomst- og formueskat til staten; jfr. lovbekendtgørelse nr. 424 af 19. december 1968, som ændret senest ved lov nr. 104 af 29. marts 1969, ophæves 3. pkt.“

2) Nr. 6 og 7 affattes således:

„6. I § 22, stk. 3, i lov om sømandsskat, jfr. lovbekendtgørelse nr. 10 af 9. januar 1969, som ændret ved lov nr. 132 af 29. marts 1969, udgår „staten har for sit krav fortrinsret på samme måde som for forfalden skat, ligesom“.

7. § 69, stk. 3, i lov om opkrævning af indkomst- og formueskat for personer m. v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 171 af 25. april 1969, ophæves.“

Til § 5.

3) Nr. 5 affattes således:

„5. Lov om afgift af vin og øl og om afgift på omsætningen af stærke drikke i restaurationsvirksomheder o. lign., jfr. lovbekendtgørelse nr. 369 af 6. september 1967, som ændret senest ved lov nr. 117 af 29. marts 1969, § 24, stk. 2, § 32 og § 51, stk. 1.“

4) Nr. 9 udgår.

5) Nr. 10 affattes således:

„10. Lov om almindelig omsætningsafgift, jfr. lovbekendtgørelse nr. 6 af 3. januar 1968, som ændret senest ved lov nr. 173 af 30. april 1969, § 24, stk. 2.“

6) Efter nr. 11 indsættes som nye numre:

„0. Lov nr. 414 af 18. december 1968 om afgift af chokolade- og sukkervarer m. m., § 29, stk. 2 og 3.

00. Lov nr. 116 af 29. marts 1969 om afgift af spiritus, § 30, stk. 2 og 3.“

Til § 9.

7) Paragraffen affattes således:

„§ 9. Loven træder i kraft den 1. august 1969.“

Bemærkninger.

Til nr. 1-6.

De foreslåede ændringer er en følge af ændringer af de love, der omhandles i lovforslagets §§ 3 og 5.

Til nr. 7.

Ændringsforslaget må ses i sammenhæng med ændringsforslaget til § 3, stk. 1, i forslaget til lov om ændring af lov om konkurs m. v. (Konkursordenen).

Simonsen.

Hanne Budtz,
formand.

Henry Møller.

Stetter.

Per Federspiel.

Arne Christiansen.

Ib Thyregod,
næstformand.

Helge von Rosen.

Svend Hangaard.

Nordqvist.

K. Axel Nielsen.

Bundvad.

Erling Dinesen.

Jørgen Peder Hansen.

Anker Jørgensen.

Kampmann.

Poul Dam.

Bilagsfortegnelse.

	Side
Bilag 1. Justitsministerens besvarelse af spørgsmål fra udvalget	2571
— 2. Skrivelse af 19. februar 1969 fra Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark.	2601
— 3. Skrivelse af 4. marts 1969 fra Danmarks Automobil-Forhandler-Forening	2605
— 4. Skrivelse af 11. marts 1969 fra Sammenslutningen af Automobil-Fabrikanter & Importører	2607
— 5. Skrivelse af 26. marts 1969 fra Advokatrådet	2609
— 6. Skrivelse af 27. marts 1969 fra Danmarks Automobil-Forhandler-Forening	2611
— 7. Skrivelse af 19. maj 1969 fra samme	2613
— 8. Skrivelse af 20. maj 1969 fra samme	2615

Bilag 1.

Justitsministerens besvarelse af spørgsmål fra udvalget.

Spørgsmål 1:

Ministerens kommentarer til det i vedlagte henvendelse fra Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark anførte.

Såfremt ministeren kan tiltræde den opfattelse, at den under § 1, nr. 3, anførte regel (§ 33 a) om fortrinsret for leverandører af afgiftsbelagte varer til efter lønkrav m.v., men forud for anden gæld at få dækning for afgiftsbeløb bør udgå af forslaget, sådan at staten bærer tabet, anmodes om ændringsforslag herom.

Svar:

Ad henvendelsens afsnit I (forslag til ændring af konkurslovens § 23).

Justitsministeriet har indhentet en udtalelse om forslaget fra konkurslovsudvalget. En afskrift af udvalgets skrivelse af 4. marts 1969 vedlægges.

Justitsministeriet kan tiltræde, at konkurslovens § 23, stk. 2, ændres således, at udpantning ligestilles med udlæg. Justitsministeriet er ligesom udvalget af den opfattelse, at bestemmelsen i § 23, stk. 1, efter sit indhold ikke er egnet til at finde anvendelse på udpantning. Justitsministeriet er endvidere enig med udvalget i, at en videregående ændring af § 23 bør afvente en samlet revision af afkræftelsesreglerne.

KONKURSLOVSUDVALGET

Den 4. marts 1969.

Ved skrivelse af 24. februar 1969 (j.nr. L.A.1968.40002-8) har justitsministeriet anmodet konkurslovsudvalget om en udtalelse om et i skrivelse af 19. februar 1969 fra Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark fremsat forslag om i forbindelse med den foreslåede afskaffelse af privilegiet for skatter og afgifter at ændre bestemmelsen i konkurslovens § 23.

I gældende ret findes to frister for bortfald af udlæg: dels i konkurslovens § 23, stk. 1, en 8 ugers regel, der kræver både insolvens og ond tro, og som derfor ikke er særlig egnet, når det drejer sig om udpantning for skatter og afgifter, dels i § 23, stk. 2, jfr. lov nr. 30 af 20. marts 1901 § 2 og lov nr. 68 af 12. april 1927 § 1, en regel, hvorefter udlæg inden for de sidste 3 uger ubetinget bortfalder. I § 103 i udkastet til lov om gældsordning 1941 foresloges en regel svarende til den sidstnævnte, men med en frist af 8 uger, og således at udlæg og udpantning ligestilledes, jfr. bemærkningerne i den blå betænkning side 216. Konkurslovsudvalget har ud fra samme betragtninger tidligere i samarbejde med de andre nordiske udvalg udarbejdet udkast til regler om omstødelse, der i § 10 indeholder bestemmelser, der ligestiller udlæg og udpantning. Udkastet vedlægges til orientering.

Da forslaget om nye regler for afkræftelse af udlæg og udpantning har en nær logisk forbindelse med forslaget til de andre afkræftelsesbestemmelser, kan de ikke uden videre sættes i kraft nu. Konkurslovsudvalget kan imidlertid anbefale, at der af de i Handels- og Kontorfunktionærernes For-

bund i Danmarks skrivelse anførte grunde allerede nu gennemføres en begrænsning i adgangen til udpantning umiddelbart inden en konkurs.

Det enkleste ville da være i konkurslovens § 23, stk. 2, at ligestille udpantning med udlæg. Såfremt man måtte mene, at fristen 3 uger er lovlig kort, kunne denne gøres noget længere. Såfremt den forlænges til 8 uger, vil § 23, stk. 1, være overflødig ved siden af stk. 2.

Man skal imidlertid henlede opmærksomheden på, at den i forhold til gældende ret foreslåede udvidelse af det afkræfteliges område til også at omfatte udpantning for uden skatter og afgifter vil ramme også underholdsbidrag, og at en forlængelse af fristen for afkræftelse vil medføre en yderligere forringelse af beskyttelsen af disse bidrag. Udvalget har i udkastets § 10, stk. 3, foreslået en regel, der tilsigter at begrænse de uheldige virkninger, som en objektivisering af reglen og en forlængelse af fristen ville medføre, hvorimod man ikke har fundet anledning til at foreslå, at der gives krav på underholdsbidrag samme fortrinsberettigede stilling som lønkrav, jfr. betænkning om konkursordenen side 28. Der rejser sig også et spørgsmål om anmeldelsesret for de med udlæggets eller udpantningens foretagelse forbundne udgifter, jfr. udkast til lov om gældsordning § 103, stk. 2.

Det synes derfor teknisk enklest, indtil man kan gennemføre en ændring af hele konkurslovens afsnit om afkræftelse (omstødelse), at nøjes med den ovenfor nævnte ændring af konkurslovens § 23, stk. 2.

P. u. v.

Hans Topsøe Jensen.

Justitsministeriet.

Svar:

Ad henvendelsens afsnit II (forslagets § 1, nr. 3 (§ 33 a)).

Justitsministeriet har med finansministeriet drøftet mulighederne for at lade den under § 1, nr. 3, anførte regel om fortrinsret for leverandører af en række punktafgiftspligtige varer udgå af forslaget. Finansministeriet har efter fornyede overvejelser af dette spørgsmål erklæret sig enig i, at der søges tilvejebragt en ordning, hvorved dette leverandørprivilegium erstattes af en ordning, således at staten refunderer leverandøren det afgiftsbeløb, som han ikke får dækket hos køberen.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, rejser spørgsmålet om etablering af en sådan refusionsordning imidlertid en række problemer. Disse problemer er endnu ikke ganske afklarede, men søges i den kommende tid løst i fællesskab af finansministeriet og justitsministeriet. Gennemførelsen af ændringerne til konkursloven bør imidlertid efter justitsministeriets opfattelse ikke sinkes af disse problemer.

Justitsministeriet finder det derfor mest hensigtsmæssigt, at lovforslaget gennemføres nu med opretholdelse af leverandørprivilegiet. Justitsministeriet vil herefter til efteråret fremsætte forslag om en ændring på dette punkt, samtidig med at finansministeriet fremsætter forslag om de fornødne tilføjelser om refusionsordningen i de pågældende forbrugsafgiftslove.

Svar:

Ad henvendelsens afsnit III (forlængelse af 6 måneders fristen i tilfælde af retssag). Se besvarelse af spørgsmål 2.

Spørgsmål 2:

Bør der ikke også gives privilegium til ældre krav end 6 måneder, såfremt der er anlagt sag om disse?

Svar:

1. Efter gældende ret omfatter lønprivilegiet krav på løn og andet vederlag for arbejde i skyldnerens tjeneste i indtil 1 år før sidste fardag før konkursens begyndelse. Dette tidsrum forlænges ikke i tilfælde af retssag om kravet. Det kan således også efter gældende ret forekomme, at retssag om et lønkrav bevirker, at kravet kun kan gøres

gældende i skyldnerens konkursbo som simpelt krav. Det kan meget vel tænkes, at en retssag om et lønkrav varer længere end 1 år, f. eks. hvor sagens behandling strækker sig over flere instanser.

2. Forkortes lønprivilegiets tidsmæssige udstrækning, sker der en tilsvarende forkortelse af den tid, lønmodtageren har til at gennemføre en retssag. Nogle af de faglige organisationer, der har udtalt sig om konkurslovsudvalgets betænkning — hvori privilegiets tidsmæssige udstrækning foreslås fastsat til 3 måneder — har peget herpå, dels til støtte for, at det nævnte tidsrum bør være længere, og dels til støtte for, at der bør indføres en særlig regel, der forlænger tidsrummet i tilfælde af retssag. Udtalelserne har været forelagt konkurslovsudvalget, der har tiltrådt, at der som henstillet af en af de faglige organisationer indføres en regel, hvorefter fristen, såfremt der er anlagt retssag, forlænges med det tidsrum, der er forløbet mellem sagens anlæg og dens afslutning.

3. Når justitsministeriet ikke har optaget en særlig bestemmelse i lovforslaget, der udvider den tidsmæssige udstrækning af lønprivilegiet i tilfælde af retssag, skyldes det dels, at man ikke har anset det for lovteknisk muligt at udforme en helt tilfredsstillende regel, og dels, at det — også under hensyn til, at den tidsmæssige udstrækning af lønprivilegiet foreslås fastsat til 6 måneder — synes tvivlsomt, om der er noget væsentligt praktisk behov for en regel som den nævnte, sammenholdt herved besvarelsen af spørgsmål 3.

En af de væsentligste vanskeligheder ved at udforme en regel af den nævnte karakter er, at det ikke vil være muligt at skelne mellem tilfælde, hvor retssagen skyldes en virkelig tvist mellem parterne, og tilfælde, hvor retssag alene anlægges, fordi lønmodtageren ved at anlægge sag kan opnå privilegium. En regel, der udvider lønprivilegiets tidsmæssige udstrækning i tilfælde af retssag, vil således opfordre til anlæg af unødvendige retssager.

En anden vanskelighed er, at en regel af den nævnte karakter på urimelig måde vil begunstige den lønmodtager, der anlægger retssag, på bekostning af den, der først søger at forhandle sig til rette og måske derigennem opnår et udenretligt forlig.

I det følgende vil vanskelighederne ved at udforme en tilfredsstillende regel blive belyst ved en gennemgang af forskellige udformninger af reglen.

a. Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund har foreslået en regel, hvorefter den tidsmæssige udstrækning af lønprivilegiet i tilfælde af retssag forlænges til 12 måneder.

En sådan regel vil medføre, at enhver lønmodtager for sit vedkommende kan opnå en forlængelse af privilegiet blot ved at indlevere en stævning til retten. Dette kan han gøre umiddelbart før konkursen, f. eks. dagen før konkursbegæringens indgivelse. Lønmodtageren vil herved opnå en urimelig begunstiggelse i forhold til andre lønmodtagere med lige så gamle krav, der ikke har benyttet sig af adgangen til at få privilegiet forlænget, f. eks. fordi de ikke har kendt reglen eller ikke har været klar over, at konkursen var umiddelbart forestående. Reglen medfører samtidig risiko for anlæg af en række sager alene med det formål at opnå en forlængelse af privilegiet.

Som ovenfor nævnt vil reglen endvidere begunstige den, der anlægger retssag, på bekostning af den, der forsøger at forhandle sig til rette. Reglen vil medføre, at en lønmodtager, der har opnået et udenretligt, eksegibelt forlig, eller som allerede har foretaget udlæg på grundlag af et sådant forlig, vil have interesse i at anlægge retssag. Ved sagsanlægget opnår han uden videre privilegium, medens han risikerer, at udlægget afkræftes.

Reglen tager ikke hensyn til, hvornår retssagen er afgjort. En lønmodtager med et 11 måneder gammelt krav, som han meget hurtigt har opnået dom for, vil således have privilegium, selv om han har haft 8-9 måneder til sin rådighed til at sikre kravet ved udlæg. Heller ikke dette synes rimeligt.

Som det fremgår af det anførte er reglen på en række punkter mere vidtgående, end rimeligt er. På den anden side er reglen ikke tilstrækkeligt vidtgående, idet den tidsmæssige udstrækning af privilegiet alene forlænges til 12 måneder. Som nævnt ovenfor under 1 kan det meget vel tænkes, at en retssag varer så længe, at et tidsrum på 12 måneder ikke er tilstrækkeligt. Det vil ikke være rimeligt, at en lønmodtager med et 13 måneder gammelt krav, hvorom der endnu

verserer sag ved konkursens begyndelse, ikke opnår privilegium, medens en lønmodtager med et 11 måneder gammelt krav, hvorom der meget hurtigt er afsagt dom, får privilegium.

b. Som nævnt ovenfor under 2 har konkurslovsudvalget tiltrådt, at der indføres en regel, hvorefter fristen, såfremt der er anlagt retssag, forlænges med det tidsrum, der er forløbet mellem sagens anlæg og dens afslutning.

Også efter en sådan regel vil lønmodtageren kunne opnå en forlængelse af privilegiet blot ved at indlevere stævning til retten. Tilskyndelsen til at anlægge sag alene for at opnå privilegium vil imidlertid ikke være så stor som efter den under a nævnte regel, idet det ikke vil være muligt på forhånd at beregne, om retssagen vil vare så længe, at det pågældende lønkrav vil falde ind under det forlængede privilegium.

Reglen vil derimod indeholde en tilskyndelse til at søge retssagen forhalet, såfremt det herigennem kan opnås, at lønkravet falder ind under det forlængede privilegium. En lønmodtager vil således kunne være interesseret i at anlægge sag og nedlægge en for vidtgående påstand. At påstanden er for vidtgående, vil oftest medføre, at sagen varer længere end normalt. Da lønmodtageren ikke får fuldt medhold ved dommen, vil han endvidere kunne forlænge sagen yderligere ved — f. eks. på ankefristens sidste dag — at anke dommen. En regel, der på denne måde indbyder til forhaling af retssager, kan ikke anses for tilfredsstillende.

Reglen vil endvidere — ligesom den under a nævnte regel — begunstige den, der anlægger retssag, på bekostning af den, der søger at forhandle sig til rette. Forudgående forligsforhandlinger vil ofte betyde, at stridspunkter ryddes af vejen, således at retssagen får en kortere varighed. Resultater forligsforhandlingerne i et udenretligt forlig, vil lønmodtageren ikke opnå nogen forlængelse af privilegiet.

Reglen vil også på andre punkter medføre resultater, der næppe er ganske rimelige. En lønmodtager, der har et 12 måneder gammelt krav, som han anlægger sag om efter 6 måneders forløb og får dom for efter yderligere 6 måneders forløb, vil få privilegium. Derimod vil en lønmodtager, der har

et 13 måneder gammelt krav, som han ligeledes anlægger sag om efter 6 måneders forløb og får dom for efter yderligere 6 måneders forløb, ikke få privilegium. Han vil heller ikke have tid til at foretage et uafkræfteligt udlæg, da dommen først foreligger 1 måned før konkursen, og udlæg tidligst kan foretages 15 dage efter dommen, jfr. retsplejelovens § 487.

c. De ovenfor nævnte vanskeligheder vil i væsentlig grad kunne imødegås ved at udforme reglen således, at privilegiet bevares, såfremt lønmodtageren efter skifterettens skøn har søgt sit krav gennemført uden ugrundet ophold, men til trods herfor ikke har kunnet nå at foretage et uafkræfteligt udlæg.

En sådan regel vil ikke tilskynde til anlæg af retssag alene for at opnå privilegium. Anlæg af retssag vil ikke være tilstrækkeligt, såfremt kravet ikke i øvrigt er søgt fremmet uden ugrundet ophold.

Reglen vil heller ikke fordele den, der først forsøger at forhandle sig til rette. Er forligsforhandlingerne fort uden ugrundet ophold, vil han opnå privilegium, selv om retssag ikke er anlagt.

På den anden side rejser reglen andre vanskeligheder. Reglen overlader skifteretten meget vidtgående skønsmæssige beføjelser og giver derved anledning til usikkerhed om retstilstanden. Er skifteretterne ikke tilbageholdende med at indrømme privilegium, vil der være risiko for, at den tidsmæssige begrænsning af privilegiet bliver illusorisk. Såvel for lønmodtagerne og boet som for skifteretten ville en skarp og klar regel være at foretrække. Det er dog et spørgsmål, hvor stor vægt denne indvending kan tillægges, når det tages i betragtning, at krav af den nævnte art formentlig kun sjældent forekommer i konkursboerne.

4. Justitsministeriet er fortsat af den opfattelse, at det er tvivlsomt, om der er et så væsentligt praktisk behov for en særregel af den nævnte karakter, at man må se bort fra de mangler, som en sådan regel vil være behæftet med.

Justitsministeriet vil i givet fald foretrække, at en særregel udformes efter de under 3 c skitserede retningslinjer.

Reglen bør omfatte samtlige de i § 33, stk. 1, nævnte krav. Det bemærkes i denne forbindelse, at 6 måneders fristen for løn-

krav i § 33, stk. 1, nr. 1, må antages også at gælde de i § 33, stk. 1, nr. 2, nævnte krav på erstatning og godtgørelse, jfr. for gældende rets vedkommende *H. G. Carlsen*, Dansk Funktionærret s. 168. Det må efter justitsministeriets opfattelse anses for ønskeligt at tydeliggøre bestemmelsen i § 33, stk. 1, nr. 2, på dette punkt.

5. De ovenfor under 4 omtalte ændringer kan eventuelt foretages ved at affatte § 33, stk. 1, således:

„Derefter fyldestgøres i lige forhold

- 1) Krav på løn og andet vederlag for arbejde i skyldnerens tjeneste, som er forfaldet i tidsrummet fra 6 måneder før konkursbegæringens indgivelse til indtil konkursdekretets afsigelse,
- 2) Krav på erstatning for afbrydelse af arbejdsforholdet, dog ikke for længere tid tilbage end 6 måneder før konkursbegæringens indgivelse,
- 3) Krav på godtgørelse, for så vidt opsigelsen eller afbrydelsen af arbejdsforholdet har fundet sted inden for de sidste 6 måneder før konkursbegæringens indgivelse,
- 4) Krav på feriegodtgørelse, som er indtjent i det kalenderår, som løber ved konkursdekretets afsigelse, eller i det foregående kalenderår,
- 5) Krav som nævnt i nr. 1-4 for længere tid tilbage end angivet i disse bestemmelser, såfremt fordringshaveren efter skifterettens skøn har søgt kravet gennemført uden ugrundet ophold, men ikke har kunnet nå at foretage et udlæg, der opretholdes i forhold til konkursboet.“

Udkast til den nævnte affattelse af § 33, stk. 1, har været forelagt konkurslovsudvalget, der ikke har haft indvendinger imod bestemmelsen.

Spørgsmål 3:

Kan det oplyses, i hvilket omfang der i konkursboer anmeldes privilegerede lønkrav, der dækker mere end 3 måneder før konkursen?

Svar:

På foranledning af Nordisk Råds juridiske udvalg anmodede justitsministeriet i oktober 1968 præsidenten for sø- og handelsretten i København og præsidenten for

Københavns byret om en udtalelse om den faktiske udnyttelse af lønprivilegiet i konkurs.

Præsidenten for sø- og handelsretten i København udtalte:

„Efter den således givne anledning har man gennemgået de i Sø- og Handelsrettens skifteretsafdeling i 1967 behandlede boer og enkelte tidligere boer, hvori spørgsmålet erindres at have været fremme.

På grundlag heraf og efter skifterettens almindelige erfaring skal man udtale, at der kun sjældent anmeldes egentlige lønkrav for længere tid tilbage end tre måneder før konkursens begyndelse, og i de nu gennemgæede boer er ikke anerkendt noget egentligt lønkrav for længere tid tilbage. I et af boerne er et gratialekrav for ét år forud for konkursen anerkendt som privilegeret.

I nogle tilfælde, og det er sket i enkelte af de nu gennemgæede boer, anmeldes der for indtil ét år før konkursen i henhold til lønprivilegiet krav, der står i forbindelse med indskud i eller lån til virksomheden. Det har beroet på det enkelte tilfældes nærmere beskaffenhed, om, og da i hvilket omfang, sådant krav har kunnet anses som privilegeret lønkrav.“

Præsidenten for Københavns byret udtalte:

„I anledning heraf skal man oplyse, at det er forholdsvis sjældent, at der anmeldes lønkrav i de ved Københavns byret behandlede boer. I det omfang, hvor der i insolvente boer er lønkrav, er disses størrelse i reglen en del mindre end de jævnsides privilegerede skattekrav, hvorfor den tidsmæssige udstrækning af lønkravets privilegium ikke er af væsentlig betydning for dividendens størrelse. Der er således ved en gennemgang af de i byretten i året 1968 sluttede konkursboer og insolvente dødsboer kun fundet eet bo, i hvilket der er givet privilegium for lønfordringen, der hidrørte fra tiden helt op til eet år før konkursen.“

Spørgsmål 4:

Ministerens kommentarer til at ændre lønprivilegiets tidsmæssige udstrækning til 12 måneder. Hvilke erfaringer har man i Sverige med 12 måneder?

Svar:

1. Efter gældende ret omfatter lønprivilegiet krav på løn og andet vederlag for arbejde i skyldnerens tjeneste i indtil 1 år før sidste fardag før konkursens begyndelse. Konkurslovsudvalget foreslog fortrinsretten begrænset til løn i 3 måneder, jfr. betænkningen s. 31-32. En række af de faglige organisationer, der udtalte sig om betænkningen, udtalte imidlertid betænkelighederne ved en sådan begrænsning, jfr. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2. Justitsministeriet foreslog herefter den tidsmæssige udstrækning af lønprivilegiet fastsat til 6 måneder.

Som anført s. 19 i konkurslovsudvalgets betænkning må det ved fastlæggelsen af reglerne om konkursordenen være udgangspunktet, at alle fordringshavere bør have lige adgang til fyldestgørelse af boets almindelige masse, og der må kræves vægtige grunde for at fravige dette princip.

Når der indrømmes privilegium for lønkrav, skyldes det i første række et hensyn til lønmodtagerne, hvis eksistens trues, såfremt lønnen ikke udbetales. Dette hensyn er stærkest for så vidt angår de yngre lønkrav. Har lønmodtageren i længere tid ladet sin løn eller en del af denne blive stående i firmaet, er hensynet mindre. Der er her ofte tale om forhold, der er stærkt beslægtet med indskud i eller lån til virksomheden. Det vil ikke være rimeligt at tillægge ældre lønkrav privilegium til skade for fordringshavere, hvis krav ikke er privilegerede, og til skade for lønmodtagere med yngre lønkrav. Hensynet til de yngre lønkrav tilgodeses bedst ved en ret snæver begrænsning af lønprivilegiets tidsmæssige udstrækning. I jo højere grad privilegiet begrænses, jo større bliver chancen for, at de lønmodtagere, der omfattes af privilegiet, kan få fuld dækning og få dækning hurtigt, og ikke mindst dette sidste må anses for væsentligt.

Efter de foreliggende oplysninger forekommer det sjældent, at der gives henstand med lønudbetalinger over et længere tidsrum end 3 måneder, jfr. besvarelsen af spørgsmål 3. Det bemærkes i denne forbindelse, at det — som anført nedenfor i besvarelsen af spørgsmål 5 — må antages, at løn, der udbetales a conto, skal afskrives på den ældste del af lønkravet. Lønkravet vil

derfor normalt være privilegeret, såfremt det samlede krav ikke overstiger 6 måneders løn. Der synes således ikke at være noget væsentligt behov for at udstrække fortrinsretten til mere end 6 måneder forud for konkursen.

Det er på denne baggrund justitsministeriets opfattelse, at man ved at begrænse lønprivilegiets tidsmæssige udstrækning til 6 måneder opnår en rimelig balance mellem på den ene side hensynet til at sikre lønkravene og på den anden side hensynet til, at fortrinsretten ikke udstrækkes længere end nødvendigt.

2. Justitsministeriet er ikke i besiddelse af oplysninger om erfaringerne med hensyn til de svenske regler.

Spørgsmål 5:

Hvis der udbetales løn a conto, vil denne da kunne afskrives på den ældste del af lønkravet, således at lønkravet er privilegeret, såfremt det samlede tilgodehavende kan rummes inden for lønnen for 6 måneder?

Svar:

Som anført foran under spørgsmål 4 må spørgsmålet efter justitsministeriets opfattelse besvares bekræftende.

Der kan herved henvises til *Ussing*, Dansk Obligationsret, Alm. Del, s. 381, hvorefter beløb, der betales af på gæld i løbende regning, i mangel af særlige omstændigheder må afskrives på den ældste del af gælden, og til *H. G. Carlsen*, Dansk Funktionærret, s. 168.

Dette er også antaget i retspraksis:

U. 1959, s. 639 H, jfr. U. 1958, s. 1037:

En bogholderske havde gennem flere år i forbindelse med firmaets økonomiske vanskeligheder undladt at hæve en del af sin løn, således at det herved fremkomne tilgodehavende forblev indestående på en lønkonto, der forrentedes af firmaet. Efter at firmaet var gået konkurs, forlangte bogholdersken privilegium for løn for et år forud for konkursen. Bogholdersken, som i det sidste år forud for konkursen havde fået udbetalt beløb, der i det væsentlige svarede til den hende tilkommende løn, fik medhold i sin påstand, idet hun ansås at have haft krav på, at de udbetalinger, som var sket gennem årene, blev afskrevet på den ældste del af hendes tilgodehavende.

Spørgsmål 6:

Må det ikke anses for betænkeligt, at en virksomhed i likviditetsvanskeligheder, gennem de foreslåede bestemmelser til styrkelse af lønkravs stilling i konkurstillfælde, vil få lettere ved at opnå støttekapital (fra f. eks. indehavernes nærpårørende eller en aktieindehaver) på den måde, at finansieren indbetaler lønkrav på virksomheden mod at erholde transport på disse og dermed en i forhold til de almindelige kreditorer privilegeret stilling?

Kan ministeren oplyse noget om omfanget af den slags transaktioner?

Svar:

Efter justitsministeriets opfattelse er det tvivlsomt, om en finansier opnår privilegium i et tilfælde som det i spørgsmålet nævnte.

Når en privilegeret fordring overdrages, antages det, at privilegiet i almindelighed bevares efter overførelsen til den nye kreditor, jfr. *Ussing*, Dansk Obligationsret, Alm. Del, s. 251.

Når en tredjemand, der ikke er kautionist, indfrier en privilegeret fordring, antages det, at han som hovedregel ikke indtræder i privilegiet, jfr. *Ussing* i UfR 1937 B, s. 113. Dette støttes også af retspraksis:

UfR 1950, s. 533 H.

Et selskab havde efter anmodning fra en restauratør betalt restauratørens skyldige spiritusafgift. Selskabet havde fået kvittering fra toldvæsenet. Såvel landsretten som højesteret antog, at selskabet ikke i kraft af indfrielsen eller kvitteringen fra toldvæsenet var indtrådt i statskassens stilling som privilegeret fordringshaver.

UfR 1969, s. 1 H.

En direktør for et rejsebureau, der var et charterflyveselskabs største kunde, lod et aktieselskab udbetale gage og feriepenge til personalet hos charterflyveselskabet. Det blev antaget, at aktieselskabet havde et dækningskrav i charterselskabets konkursbo, men at dækningskravet ikke medførte indtræden i lønkravenes konkursprivilegium. I dommen anføres, at aktieselskabet ikke kan anses at have købt personalets lønkrav, og at nogle af personalet til aktieselskabet afgivne erklæringer ikke kan sidestilles med transport på kravene.

I det tilfælde, der nævnes i spørgsmålet, *indfrier* finansieren lønkravene og får i forbindelse hermed kravene *overdraget*. I den ovenfor nævnte artikel anfører Ussing, at kreditor samtidig med indfrielsen må kunne indrømme indfrieren sine rettigheder, såfremt de kan overdrages, og at kreditors „transport“ vistnok ofte bør opfattes på denne måde. Nogen domspraksis om spørgsmålet synes imidlertid ikke at foreligge, og efter justitsministeriets opfattelse kan der intet være til hinder for, at domstolene nægter at indrømme privilegium, hvor der i realiteten er tale om en lånetransaktion mellem arbejdsgiveren og finansieren.

Transaktioner af den art, der omtales i spørgsmålet, forekommer formentlig sjældent. Skifteafdelingen ved sø- og handelsretten i København har underhånden oplyst, at man ikke dér har været ude for tilfælde, hvor långivere som led i en transaktion som den nævnte har taget transport på lønkravene.

Efter justitsministeriets opfattelse bør det overlades til domstolene at løse de problemer, som opstår i de formentlig ret få tilfælde, hvor en långivning som den nævnte foreligger.

Spørgsmål 7:

I bemærkningerne til den under § 1, nr. 2, foreslåede affattelse af § 33, stk. 1, nr. 2, siges det: „Det bemærkes i denne forbindelse, at boet, uanset et længere *aftalt* opsigelsesvarsel, efter almindelige konkursretlige regler vil kunne bringe arbejdsforholdet til ophør med sædvanligt eller passende varsel, d.v.s. for funktionærers vedkommende et opsigelsesvarsel på højst 6 måneder“.

Under henvisning til dette, anmodes om en nærmere redegørelse for retsstillingen, når der er aftalt et længere opsigelsesvarsel end 6 måneder.

Svar:

1. Som anført s. 32 i konkurslovsudvalgets betænkning kan reglerne i konkurslovens § 16 om gensidigt bebyrdende kontrakter, som ikke er opfyldt inden konkursens begyndelse, ikke i fuld udstrækning anvendes på kontrakter om faste tjenesteforhold. En regel om, at den ansatte ikke er forpligtet til at fortsætte arbejdsforholdet med boet, ville vanskeliggøre bestræbelserne for at af-

vikle skyldnerens virksomhed så fordelagtigt som muligt, og en sådan regel kan ikke anses for nødvendig til beskyttelse af den ansattes interesser. På den anden side ville en automatisk overførelse af aftalen på boet efter omstændighederne kunne være for byrdefuld for boet. I retspraksis er man gået en mellemvej, der ofte betegnes som „pligt-mæssig indtræden“, men med en vis „konkursregulering“.

Retsstillingen er herefter den, at konkursboet automatisk indtræder i kontrakter om faste tjenesteforhold, men således at aftalen fra hver side kan opsiges med sædvanligt eller passende varsel, jfr. *Ussing*, Dansk Obligationsret, Alm. Del, s. 200 f., og *Enkelte Kontrakter*, s. 378. Opsigelse med sædvanligt eller passende varsel kan finde sted, uanset om der er aftalt et længere varsel, og krav på løn for tiden efter udløbet af sædvanligt varsel kan ikke gøres gældende i boet, formentlig heller ikke som simpelt krav, jfr. *Gomard*, Skifteret, 2. hæfte, s. 82, *Carlsen*, Dansk Funktionærret, s. 169 f., og *samme* i UfR 1968 B, s. 372 ff. For *funktionærernes* vedkommende må det antages, at det legale opsigelsesvarsel, som er fastsat i funktionærlovens § 2, stk. 1-5, må anses for „sædvanligt“, jfr. *Gomard* a.st. Funktionæren vil herefter højst have krav på et opsigelsesvarsel på 6 måneder. I UfR 1968 B, s. 375, gør *Carlsen* dog med støtte i en utrykt Vestre landsrets dom af 11. oktober 1967 gældende, at funktionærer i visse tilfælde bør have krav på et længere opsigelsesvarsel fra boets side, navnlig hvis det forlængede varsel skyldes, at funktionæren på sin side har påtaget sig et længere opsigelsesvarsel, jfr. funktionærlovens § 2, stk. 6. For *medhjælpernes* vedkommende fremgår det af medhjælperlovens § 29, 2. pkt., at arbejdsforhold, der er indgået for længere tid end en måned, af hver af parterne kan opsiges med 3 måneders varsel. Bestemmelsen gælder direkte kun, såfremt medhjælperen har tiltrådt arbejdsforholdet inden sit fyldte 18. år, jfr. lovens § 2, men må formentlig antages at finde tilsvarende anvendelse for andre medhjælpere.

2. Det må antages, at en lignende „konkursregulering“ også gælder for krav på erstatning, som er opstået i anledning af en afbrydelse af arbejdsforholdet, der har fundet sted inden konkursen, jfr. Landover-

samt Hof- og Stadsrettens dom i Ufr 1913 s. 792.

En bryggeriassistent, der var ansat med 3 års uopsigelighed, blev afskediget den 28. november 1908 og fik ved dom tilkendt løn for december 1908 og for 1909 og 1910. Arbejdsgiveren var imidlertid gået fallit den 25. februar 1910. Antaget, at privilegium kun kunne gives indtil det tidspunkt, hvortil assistenten ved tjenesteforholdets ophævelse kunne opsiges med normalt varsel på 3 måneder, d.v.s. til udgangen af februar 1909.

Spørgsmål 8:

Ministerens kommentarer til det i vedlagte henvendelser fra Danmarks Automobil-Forhandler-Forening og fra Sammenslutningen af Automobil-Fabrikanter & Importører anførte udbedes.

Svar:

1. Om dette spørgsmål har finansministeriet, departementet for told- og forbrugsafgifter afgivet følgende udtalelse i skrivelse af 24. marts 1969:

„Det er i de nævnte henvendelser anført, at forsikringsselskaber og banker, der har måttet indfri en kautionsforpligtelse vedrørende registreringsafgift af motorkøretøjer, efter de gældende almindelige regler indtræder i statens privilegium i forhandlerens konkursbo, og at en ophævelse af konkursprivilegiet må forventes at medføre, at forsikringsselskaberne og banker vil blive mere tilbageholdende med at kautionere for forhandlerne. Denne tilbageholdenhed vil ikke alene give sig udslag i en større præmieafgift, men vil kunne medføre, at en tegnet sikkerhedsstillelse bliver opsagt uden at kunne gentegnes end ikke mod forhøjet præmie.

Foreningerne anmoder principalt om, at statens konkursprivilegium opretholdes for registreringsafgiften af motorkøretøjer. Subsidiært henstilles, at der — hvis lovforslagene gennemføres — bliver en ikrafttrædelsesfrist på mindst 5 år.

Hertil bemærkes:

De anførte virkninger for automobilbranchen af en afskaffelse af statens privilegium for afgifter er en nødvendig følge af den generelle afskaffelse af privilegier, og disse virkninger vil også gøre sig gældende

for andre punktafgiftsvirksomheder, der har mulighed for kredit mod sikkerhedsstillelse for f. eks. tobaksafgifter, afgift af chokolade- og sukkervarer, afgift af parfumer og afgift af radio- og fjernsynsmodtagere. De omhandlede forhold er indgået i overvejelserne forinden lovforslagene fremsættelse, jfr. herved bl. a. konkurslovsudvalgets betænkning, pag. 22-23, og det i skrivelse af 20. december 1966 fra Dansk Kautionsforsikrings-Aktieselskab og A/S Forsikrings-selskabet Codan anførte. De nævnte skrivelser er herfra oversendt til justitsministeriet med skrivelse herfra af 23. oktober 1967, l.F. 1119, sammen med andre af departementet indhentede udtalelser vedrørende betænkningen.

Man ser sig ikke i stand til at udtale sig om, hvorvidt vanskelighederne med at fremskaffe sikkerhedsstillelse vil blive større i automobilbranchen end i andre brancher.

De i udtalelsen nævnte skrivelser af 20. december 1966 fra Dansk Kautionsforsikrings-Aktieselskab og A/S Forsikrings-selskabet Codan vedlægges i afskrift.

2. Konkurslovsudvalget har bl. a. udtalt følgende af interesse for spørgsmålet (betænkningen s. 23):

„For skyldneren kan det være en stor fordel, at han på grund af statens fortrinsstilling lettere kan opnå henstand med afgiftsbetalingen, men hans behov for kredit med netop disse betalinger er ikke væsentlig forskellig fra hans forhold f. eks. til sine leverandører, og det er ikke noget sundt træk, at virksomheder uden fornøden kapital gennem kreditten med told- og forbrugsafgifter kan opnå billig driftskapital til etablering og fortsættelse af virksomheden. På grund af det offentlige privilegium bliver det i virkeligheden de almindelige kreditorer, der ufrivilligt finansierer henstand med skatter og afgifter. De vanskeligheder, som vil kunne opstå for de handlende ved en strengere kurs fra afgiftsmyndighedernes side, vil i nogen grad blive modsvaret af en styrkelse af den almindelige kredit.“

3. Den lette adgang til at opnå sikkerhedsstillelse for betaling af afgifter, er en bivirkning af statens privilegium for afgifter, idet den, der har stillet sikkerhed, i givet fald indtræder i statens privilegium.

Efter justitsministeriets opfattelse vil det ikke være rimeligt at opretholde statens

privilegium for afgifter for at bevare denne bivirkning. Det vil heller ikke være rimeligt at bevare bivirkningen ved at indføre en ordning, hvorefter den, der har stillet sikkerhed, i givet fald har et selvstændigt privilegium. I begge tilfælde vil forholdet være det, at skyldneren opnår en fordelagtig henstand på bekostning af sine almindelige kreditorer.

Det bemærkes i denne forbindelse, at en opretholdelse af det nævnte privilegium i den ene eller den anden form efter justitsministeriets opfattelse ikke kan begrænses til krav på registreringsafgift af motorkøretøjer, men må omfatte alle afgiftsområder, hvor der er en tilsvarende henstandsordning.

4. Justitsministeriet kan ikke afvise, at en afskaffelse af statens privilegium for afgifter vil medføre vanskeligheder for en række automobilforhandlere.

Det bør dog i denne forbindelse oplyses, at der den 15. januar 1969 i forsikringsregistret er registreret et forsikringsselskab ved navn „Forsikringsaktieselskabet DAFAUTO“. Selskabets formål er kautions-

og kreditforsikring, herunder sikkerhedsstillelse for toldkreditter. Aktiekapitalen udgør 4.000.000 kr., fordelt på 738 A-aktier og 262 B-aktier. Retten til at tegne A-aktier er forbeholdt medlemmer af Danmarks Automobil-Forhandler-Forenings beredskabsfond, medens retten til at tegne B-aktier tilkommer samtlige medlemmer af Danmarks Automobil-Forhandler-Forening. Departementet for told- og forbrugsafgifter har over for justitsministeriet oplyst, at man har godkendt forsikringer i det pågældende selskab som sikkerhed for henstand med told- og forbrugsafgifter.

Det kunne imidlertid overvejes at mindske de nævnte vanskeligheder ved at opretholde en fortrinsret for forsikringsselskaber, banker og andre, der har stillet sikkerhed for afgifter, i en kortere overgangsperiode, f. eks. med hensyn til afgifter, der er forfaldet inden for 1 år fra lovens ikrafttræden. De virksomheder, der har opnået henstand, vil herefter have en rimelig tid til at afvikle henstandsordningen eller fremskaffe ny sikkerhed.

**DANSK KAUTIONSFORSIKRINGS-
AKTIESELSKAB**

Den 20. december 1966.

Ved skrivelse af 17. oktober d.å. har ministeriet under vedlæggelse af et eksemplar af konkursudvalgets betænkning om konkursordenen m.v. anmodet vort selskab om en udtalelse om de forslag til lovændringer, betænkningen indeholder.

I den anledning skal vi tillade os at meddele, at efter vor opfattelse vil afskaffelsen af privilegiet for told- og forbrugsafgifter

vanskeliggøre opnåelsen af sikkerhedsstillelse i form af kautionsforsikring for kreditter med hensyn til disse afgifter, og disse vanskeligheder kan ikke forventes afhjulpet ved en præmieforhøjelse og vil yderligere blive forstærket gennem vanskeligheder på reassuranceområdet, idet muligheden for reassurance af disse forsikringer i høj grad er betinget af privilegiets tilstedeværelse.

Med ærbødighed

Dansk Kautionsforsikrings-Aktieselskab.

Finansministeriet.

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

A/S FORSIKRINGSSKABET CODAN

Den 20. december 1966.

Ved skrivelse af 17. oktober d.å. har ministeriet under vedlæggelse af et eksemplar af konkursudvalgets betænkning om konkursordnen m.v. anmodet vort selskab om en udtalelse om de forslag til lovændringer, betænkningen indeholder.

I den anledning skal vi tillade os at meddele, at efter vor opfattelse vil afskaffelsen af privilegiet for told- og forbrugsafgifter

vanskeliggøre opnåelsen af sikkerhedsstillelse i form af kaufionsforsikring for kreditter med hensyn til disse afgifter, og disse vanskeligheder kan ikke forventes afhjulpet ved en præmieforhøjelse og vil yderligere blive forstærket gennem vanskeligheder på reassuranceområdet, idet muligheden for reassurance af disse forsikringer i høj grad er betinget af privilegiets tilstedeværelse.

Med venlig hilsen

Aktieselskabet Forsikringsselskabet Codan

Finansministeriet.

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Spørgsmål 9:

I tilslutning til det i ministerens besvarelse af udvalgets spørgsmål 2 indeholdte udkast til en ny formulering af § 33, stk. 1, anmodes om eksempler på, hvordan reglerne om erstatningskrav og godtgørelseskrav efter nr. 2 og 3 tænkes anvendt.

Svar:

Som anført i besvarelsen af spørgsmål 2 er formålet med at erstatte bestemmelsen i forslaget § 33, stk. 1, nr. 2, med de nye bestemmelser i nr. 2 og 3 at tydeliggøre, at den 6 måneders frist, som efter § 33, stk. 1, nr. 1, gælder for lønrestancer, også finder anvendelse på erstatnings- og godtgørelseskrav.

Efter funktionærlovens § 3 er det udgangspunktet, at erstatningskravet opgøres til et beløb svarende til lønnen indtil det tidspunkt, til hvilket funktionæren den dag, arbejdsforholdet afbrydes, lovligt kunne være opsagt. Erstatningskravet vil derfor i en vis forstand kunne „henføres“ til lønnen i bestemte måneder. Ved anvendelsen af ordene „dog ikke for længere tid tilbage end 6 måneder før konkursbegøringens indgivelse“ opnås, at den del af erstatningskravet, som svarer til lønnen i en periode på 6 måneder før konkursen, opnår fortrinsret. Hvis en funktionær med 3 måneders opsigelsesvarsel eksempelvis uberettiget bortvises den 1. marts og konkursen indtræder den 1. september, vil den ansatte have fortrinsret for hele sit erstatningskrav. Indtræder konkursen den 1. oktober, vil den ansatte opnå fortrinsret for den del af erstatningskravet, der svarer til lønnen i april og maj måned, uanset at den erstatningsbegrundende handling — bortvisningen — har fundet sted på et tidspunkt, som ligger mere end 6 måneder forud for konkursens indtræden. Indtræder konkursen den 1. december eller senere, vil den ansatte derimod ikke have fortrinsret for nogen del af erstatningskravet (medmindre fortrinsret indrømmes i medfør af den nye bestemmelse i § 33, stk. 1, nr. 5).

For godtgørelseskravenes vedkommende kan der ikke på grundlag af bestemmelsen i funktionærlovens § 2 a foretages en tilsvarende „henførelse“ af kravet til bestemte måneder. For disse kravs vedkommende må

man derfor ved den tidsmæssige afgrænsning af kravet lægge vægt på, om den handling, som begrunder kravet — den usalige opsigelse eller bortvisning — har fundet sted inden 6 måneder før konkursens indtræden. Hvis funktionæren i det foran nævnte eksempel foruden et erstatningskrav har et godtgørelseskrav og konkursen indtræder 1. oktober, vil funktionæren ikke have fortrinsret for godtgørelseskravet stadig med forbehold af anvendelsen af § 33, stk. 1, nr. 5.

Spørgsmål 10:

Kan skifterettens afgørelse efter nr. 5 i det i ministerens besvarelse af udvalgets spørgsmål 2 indeholdte udkast til en ny formulering af § 33, stk. 1, indbringes for en højere instans? Det har været gjort gældende, at ordene „efter skifterettens skøn“ kan rejse tvivl om dette. Kan denne tvivl fjernes ved at udelade disse ord?

Svar:

Efter justitsministeriets opfattelse følger det af retsplejelovens § 673, stk. 2, og § 678, stk. 2, at de afgørelser, som skifteretten træffer i henhold til den nye bestemmelse i § 33, stk. 1, nr. 5, kan påankes til vedkommende landsret — eller — hvis afgørelsen er truffet af sø- og handelsrettens skifteafdeling — til højestret.

Efter justitsministeriets mening kan der ikke af ordene „efter skifterettens skøn“ udledes nogen begrænsning i appelinstantens adgang til at efterprøve skifterettens afgørelse. Der findes i lovgivningen eksempler på anvendelsen af en tilsvarende formulering i tilfælde, hvor underinstansens afgørelse er undergivet fuld prøvelse fra overinstansens side. Der kan i denne forbindelse henvises til skiftelovens § 57, stk. 1, som affattet ved lov nr. 412 af 18. december 1963:

„Såfremt skifteretten skønner, at der under hensyn til den efterlevende ægtefælles særlige rettigheder intet bliver at udlodde til arvingerne, og ægtefællen erklærer at ville overtage ansvaret for afdødes gæld, kan såvel fællesboet som afdødes særeje uden skiftebehandling udlægges til ægtefællen.“

I bemærkningerne til lovforslaget (Folketingstidende 1963-64, tillæg A, sp. 120) anføres, at skifterettens afgørelse er juridiciel og kan indbringes for højere ret.

De citerede ord i § 33, stk. 1, nr. 5, er ind-

sat efter drøftelse med konkurslovsudvalget, som fandt, at det ville være ønskeligt herigennem at betone, at den besluttende instans — være sig skifteretten eller appelinstansen — inden for de rammer, bestemmelsen angiver, er ret frit stillet ved afgørelsen af, om fortrinsret skal indrømmes.

Efter justitsministeriets opfattelse vil det derfor ikke være rigtigt at lade de citerede ord udgå. Eventuelt kan man i bemærkningerne til et ændringsforslag udtrykkeligt anføre, at skifterettens afgørelse er juridiciel og kan påankes til højere ret.

Spørgsmål 11:

Ministerens kommentarer til det i vedlagte henvendelse fra Danmarks Automobil-Forhandler-Forening anførte udbedes

Svar:

Om dette spørgsmål har finansministeriet, departementet for told- og forbrugsafgifter, afgivet vedlagte udtalelse.

Justitsministeriet kan henholde sig til denne udtalelse.

FINANSMINISTERIET

Departementet for told- og forbrugsafgifter.

Den 22. maj 1969.

Danmarks Automobil-Forhandler-Forening foreslår, at statens panteret i henhold til vægtafgiftslovens § 14, stk. 2, ophæves i lighed med, hvad der i lovforslaget er foreslået med hensyn til statens konkursprivilegium i henhold til samme lovs § 14, stk. 1, idet man bl. a. anfører, at opretholdelsen af panteretten i et motorkøretøj i realiteten gør ophævelsen af konkursprivilegiet illusorisk og virker til stor skade for såvel afbetalingssælgere, der i kraft af deres ejendomsforhold tilbagetager et køretøj på grund af kontraktmisligholdelse, som for omsætningsserhververe.

Hertil bemærkes:

Ifølge lov om vægtafgift af motorkøretøjer m. v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 160 af 4. maj 1965, er statskassen ifølge lovens § 14, stk. 1, privilegeret fordringshaver for skyldig afgift med påløbne renter og omkostninger overensstemmende med lov om konkurs m. m. af 25. marts 1872, § 33, 2, c.

Endvidere har statskassen ifølge samme lovs § 14, stk. 2, panteret i køretøjet eller i dets assurancesum for skyldig vægtafgift og omkostninger fremfor al anden gæld og fremfor eventuelle tilbageholdelsesrettigheder indenfor 1/2 år efter forfaldstiden.

Statskassens konkursprivilegium efter lovens § 14, stk. 1, er allerede foreslået ophævet i det for tiden i folketinget behand-

lede forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om fortrinsret i tilfælde af konkurs m. v. Forslaget bygger på den betænkning og det lovudkast, der er afgivet af det af justitsministeriet den 29. januar 1958 nedsatte konkursudvalg, hvori man ikke mente på egen hånd at kunne tage stilling til spørgsmålet om ophævelse af statens panteret efter lovens § 14, stk. 2.

Departementet mener ikke på indeværende tidspunkt at kunne tage endelig stilling til det fremsatte ønske om panterettens bortfald, idet den her omhandlede panteret i modsætning til mange andre alene hviler på det konkrete motorkøretøj, der er i restance med vægtafgiftsbetaling, og ikke i skyldnerens øvrige formue, og en ophævelse af panteretten heri vil i mange tilfælde betyde, at afgiftskravet bliver værdiløst. Køretøjet vil endvidere uden berigtigelse af den forfaldne afgift kunne videresælges eller tages tilbage af afbetalingssælgeren og benyttes til kørsel uanset afgiftsrestancen.

En afbetalingssælger vil kunne forlange, at kvittering for betalt vægtafgift forevises for ham umiddelbart efter sidste rettidige indbetalingsdag, ligesom en køber kan kræve dokumentation for, at forfalden vægtafgift for et køretøj er betalt, jfr. herved vægtafgiftslovens § 11, hvorefter vægtafgiftskvitteringen skal følge køretøjet.

Bilag 2.

HANDELS- OG KONTORFUNKTIONÆRERNES FORBUND I DANMARK.

Den 19. februar 1969.

Ved nærværende skal Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark høfligst anmode om, at udvalget under udvalgsarbejdet med foran nævnte lovforslag har opmærksomheden henledt på nedennævnte synspunkter, som forbundet, der repræsenterer ca. 130.000 handels- og kontorfunktionærer, tillægger megen betydelig vægt:

I. Ændringsforslaget til konkurslovens § 33 indebærer en meget betydelig forbedring for lønmodtagerne, men denne betydelige forbedring kan efter forbundets opfattelse blive mere eller mindre illusorisk, så længe revisionen af konkursloven ikke er fuldt gennemført, navnlig så længe bestemmelserne i konkurslovens § 23 alene omfatter egentlige udlæg og ikke udpantning.

Forbundet forventer, at der under de for kommunerne gældende likviditetsbesværligheder, der formentlig også bliver præget af indførelse af kildeskat, vil være en nærliggende risiko for, at de kommunale pantefogder hyppigere end tidligere vil lade foretage udpantninger for skat og offentlige afgifter, og disse udpantninger vil ikke kunne afkræftes i henhold til konkurslovens § 23, således at det offentlige ad denne vej vil kunne skaffe sig en fortrinsstilling på lønmodtagernes bekostning. Såfremt lovforslagets ad § 33 skal have noget reelt indhold, således at retstilstanden for lønmodtagerne i betalingsstandsningssituationer forbedres som tilsigtet med lovforslaget, da bør udvalget, efter forbundets opfattelse, foranledige, at der samtidig finder en ændring sted i konkurslovens § 23, således at udpantning omfattes af lovens § 23.

Hvis denne ændring ikke sker nu, forudsiger forbundet, at konkurslovsudvalget først på et senere tidspunkt fremkommer med næste delbetænkning, og at der således kan hengå endnu en række år, hvor lønmodtagernes interesser i den her foreliggende situation ikke er tilgodeset, idet det offentlige fortsat kan skaffe sig væsentlig bedre retsstilling på lønmodtagernes bekostning, og det kan ikke være hensigtsmæssigt under disse omstændigheder at gennemføre forslagsændringer til § 33, hvis ikke tanken bag forslaget gennemføres til bunds ved gennem en ændring i § 23 i konkursloven at forhindre det offentlige i at opnå den fortrinsstilling, som ændringerne ad § 33 netop tilsigter.

Forbundet er bekendt med, at det i 1941, i lovforslaget om en gældsordning, i dette forslags § 103 var taget under overvejelse at ligestille udlæg og udpantninger, så tanken er for så vidt ikke ny, men bør under henvisning til det foran anførte efter forbundets opfattelse nu følges op i tilslutning til det nu foreliggende lovforslag.

Forbundet er ligeledes bekendt med, at man på nordisk basis har interesseret sig for at søge gennemført afkræftelsesmuligheder over for udlæg og udpantninger foretaget længere tid tilbage end 3 uger, respektive 8 uger før konkursen, og forbundet ser gerne, om der er mulighed for i relation til ændringer i konkurslovens § 23 at forlænge de i § 23, stk. 1 og 2 fastsatte frister til f. eks. 12 uger.

II. Forbundet henstiller til udvalget at overveje, om ikke lovforslaget til ny § 33a, stk. 1, helt bør udgå af lovforsla-

get. Forbundet har bemærket, at fhv. justitsminister K. Axel Nielsen under første behandling af lovforslaget har udtalt kritik på dette punkt, og forbundet kan tilslutte sig denne kritik, således at enhver reminiscens af det offentlige afgiftsprivilegium fjernes, idet det forekommer helt urimeligt, at det offentlige på dette punkt i betalingsstandsningssituationer skal gå forud for lønmodtagerne, der har stillet deres arbejdskraft til rådighed for virksomheden.

Der foreligger forbundet bekendt slet ingen beregninger fra tolddepartementet om, hvad det betyder i kroner og ører for staten, at de i lovforslagets § 33 a omhandlede afgifter ligestilles med almindelige kreditorer.

III. Det ville være ønskeligt, om den i forslaget ad § 33 indførte forældelsesregel for lønmodtagernes privilegium suppleres med en bestemmelse, hvorefter privilegiet består, selv om lønkravet er for-

faldent indtil 12 måneder for konkursdekretets afsigelse, når blot lønmodtageren forinden har anlagt sag mod den tidligere arbejdsgiver.

Forbundet henviser i denne forbindelse til, hvad der herom er fremført ved lovforslagets første behandling af ordføreren for det konservative folkeparti, hr. Palle Simonsen.

Som anført indledningsvis i nærværende henvendelse, finder forbundet, at de foran nævnte ændringer i det foreslåede lovforslag, bør tages under alvorlig overvejelse med henblik på, at lovforslaget indfører den ændring i retstilstanden, som igennem mange år har været ønskelig for lønmodtagerne, og som i realiteten er baggrunden for det nu fremsatte lovforslag.

Skulle udvalget ønske at få de her anførte synspunkter yderligere uddybet, er forbundet naturligvis rede til når som helst at give møde for udvalget for at supplere de her anførte betragtninger.

Med venlig hilsen

Handels- og Kontorfunktionærernes
Forbund

Gran.

Til det af folketinget den 13. februar 1969 nedsatte udvalg vedrørende behandling af forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om fortrinsret i tilfælde af konkurs m. v.

Bilag 3.

DANMARKS AUTOMOBIL-FORHANDLER-FORENING

Organisation for automobildetailsalg og automobilreparation.

Den 4. marts 1969.

Justitsministerens forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om fortrinsret i tilfælde af konkurs m. v. indeholder i § 5, nr. 2, et forslag om ophævelse af § 14, stk. 7, i lov om omsætningsafgift af motor-køretøjer m. v. Forslagets gennemførelse vil bevirke, at statens privilegerede stilling i boet hos den, der hæfter for afgiften, bortfalder.

Dette vil imidlertid have *voldsomme og alvorlige konsekvenser* for de automobilforhandlere, der har toldkredit.

I dag er statskassen *privilegeret* kreditor for det skyldige afgiftsbeløb, såfremt forhandleren, der har opnået toldkredit, går konkurs.

Har forhandleren — som det normalt er tilfældet — for at opnå toldkredit tegnet kreditforsikring eller stillet bankgaranti, vil forsikringsselskabet eller banken efter de nu-gældende regler indtræde i statens privilegerede stilling, hvis de i konkurstilfælde har måttet indfri toldkrediten.

Man kan imidlertid — hvis konkursprivilegiet ophæves — forvente, at kreditforsikringsselskaberne og pengeinstitutterne vil blive tilbageholdende i henseende til at kautionere for forhandlerne. Denne tilbageholdenhed vil ikke alene give sig udslag i en højere „forsikringspræmie“, men samtidig,

og *det er i denne forbindelse det afgørende*, vil mange forhandlere komme i den situation, at en tegnet kreditforsikring bliver opsagt uden at kunne gentegnes, *end ikke mod forhøjet præmie.*

Dette betyder, at de pågældende automobilforhandlere straks skal indfri hele den hidtil opnåede kredit, samtidig med at de, for at kunne fortsætte virksomheden, konstant skal berigtige de fremtidige afgifter.

Denne situation vil være katastrofal for de pågældende forhandlere, og gennemførelsen af den foreslåede lovændring vil få helt uoverskuelige konsekvenser, når det korte varsel, der er sat for lovens ikrafttræden, tages i betragtning.

Hvis argumenterne mod en ændring af den nuværende tingenes tilstand ikke slår til, må ikrafttrædelsesbestemmelserne *i hvert fald* formuleres således, at der bliver levnet debitorerne — in casu automobilforhandlerne — *rigelig tid til afvikling.*

I modsat fald vil man med de betydelige beløb, der er tale om, kunne forvente en serie konkurstilfælde inden for automobilbranchen.

Vi må alvorligt henstille, at ikrafttrædelsesfristen — hvis ændringsforslaget måtte blive gennemført — bliver på mindst 5 år fra lovens vedtagelse.

Med agtelse

p. b. v.

Agdal,

adm. direktør.

Til folketingets udvalg ang. forslag om ændring af forskellige lovbestemmelser om statens fortrinsret.

Bilag 4.**SAMMENSLUTNINGEN AF AUTOMOBIL-
FABRIKANTER & IMPORTØRER**

Den 11. marts 1969.

I nævnte lovforslag er det i § 5, nr. 2 foreslået, at statens fortrinsret for så vidt angår registreringsafgift af motorkøretøjer ophæves. En gennemførelse af dette forslag vil få yderst alvorlige konsekvenser for et stort antal automobilforhandlere, således som det fremgår af en skrivelse, som udvalget har modtaget fra Danmarks Automobil-Forhandler-Forening (skrivelse af 4. marts d. å.).

Sammenslutningen kan fuldt ud give til-

slutning til de af D.A.F. fremførte bemærkninger, og vi tillader os indtrængende at anmode om, at den nævnte bestemmelse udelades af forslaget.

Det erkendes, at der derved sker et brud på lovforslagets principielle linje, men det bør efter vor opfattelse accepteres på grund af de helt specielle forhold, som gør sig gældende i forbindelse med registreringsafgiften af motorkøretøjer.

P. b. v.

E. Ebsen Petersen,
direktør.

Til folketingets udvalg vedrørende forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om fortrinsret i tilfælde af konkurs m. v.

Bilag 5.**ADVOKATRÅDET**

Den 26. marts 1969.

Ifølge det forelagte lovforslag afskaffes konkursprivilegiet for skatter og afgifter til det offentlige.

Det fremgår af forslaget, at et væsentligt led i begrundelsen herfor har været ønsket om at tilvejebringe en bedre sikring af privilegerede lønkrav i tilfælde af arbejdsgiverens konkurs.

I denne anledning tillader Advokatrådet sig herved at henlede opmærksomheden på, at udpantning for skatter og afgifter vil kunne tænkes benyttet af de inddrivende myndigheder i videre omfang end tidligere, når skatteprivilegiet bortfalder, og at det derfor er uheldigt, at udpantning ikke kan afkræftes i konkurstillfælde efter samme regler som udlæg.

Man henviser herved til bestemmelsen i konkurslovens § 23, stk. 2, hvorefter udlæg ifølge forlig og dom taber enhver retsvirk-

ning over for skyldnerens konkursbo, når konkursen begynder senest 3 ugers dagen efter den dag, udlægget blev foretaget.

Det antages, at denne bestemmelse uden udtrykkelig hjemmel ikke kan finde anvendelse på udpantning, selv om en sontring mellem udlæg og udpantning på dette punkt ikke forekommer velbegrundet.

Udpantninger for skatter og afgifter foretaget hos skyldnere, der står på svage fødder, og i tiden umiddelbart før konkursen, vil således ubetinget blive opretholdt, hvorfor lovforslagets ordning indebærer mulighed for, at udpantninger ganske kan udhule sikkerheden for de privilegerede lønkrav.

Advokatrådet henstiller derfor til folketingsudvalget, at det ved en tilføjelse til det foreliggende lovforslag søges gennemført, at udpantning skal kunne afkræftes efter samme regler som udlæg.

P. r. v.

Alex Graff,
rådets formand.

/ Poul Østergaard,
generalsekretær

Til folketingets udvalg vedrørende forslag til lov om konkurs m. v.

Bilag 6.

DANMARKS AUTOMOBIL- FORHANDLER-FORENING

Den 27. marts 1969.

I justitsministerens fremsættelse af lovforslag nr. 142 og 143 samt i bemærkningerne til § 5 i lovforslag nr. 143 fremhæves det, at forslagene tilsigter en ophævelse af statens *separatist- og fortrinsret*.

Ifølge § 5, nr. 1, i lovforslag nr. 143 ophæves vægtafgiftslovens § 14, stk. 1, hvorved fortrinsretten i konkurstilfælde bortfalder.

Imidlertid tillader foreningen sig at påpege, at vægtafgiftslovens § 14, stk. 2, indeholder en separatistret for staten i det afgiftspligtige køretøj, idet bestemmelsen hjemler statskassen panteret i køretøjet forud for al anden gæld og forud for eventuelle tilbageholdsrettigheder.

Det er foreningens opfattelse, at motiveringen for hele lovkomplekset må kræve, at også vægtafgiftslovens § 14, stk. 2, ophæves, idet statskassen ellers bibeholder en — formentlig utilsigtet — fortrinsseparatistret i køretøjet, som ikke alene vil være til skade for skyldnerens øvrige kreditorer, men som i praksis bevirker, at *senere omsætnings-*

erhververe af det pågældende køretøj kan blive afkrævet afgiften under trussel om udpantning og auktion over køretøjet.

Ikke alene godtroende omsætningserhververe men også afbetalingssælgere, der har taget køretøjet tilbage på grund af misligholdelse, kan risikere at blive afkrævet tidligere forfalden vægtafgift i indtil $\frac{1}{2}$ år efter afgiftens forfaldstid. Især for lastvognes vedkommende, hvor afgiften forfalder hvert kvartal, og hvor der er tale om betydelige afgiftsbeløb, påføres afbetalingssælgere og eventuelle omsætningserhververe ofte store tab som følge af statens panteret.

Vi mener således ikke, at man ved de fremsatte lovændringsforslag i tilstrækkelig grad har fulgt motiveringen for lovkomplekset op, og vi anmoder derfor udvalget om at overveje en ophævelse også af vægtafgiftslovens § 14, stk. 2, således at statskassen på dette område alene bliver simpel kreditor hos den, der på afgiftens forfaldstid er indregistreret som ejer af køretøjet.

Med agtelse

P. f. v.

Agdal.

Til folketingets udvalg angående forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om statens fortrinsret i tilfælde af konkurs m. v.

Bilag 7.

DANMARKS AUTOMOBIL-FORHANDLER-FORENING

Den 19. maj 1969.

I skrivelse af 27. marts 1969 anmodede foreningen udvalget om at overveje en ophævelse af vægtafgiftslovens § 14, stk. 2, således at statens fortrinsret generelt — og ikke kun i konkurstillfælde — blev ophævet.

Med en gennemførelse af den nu fordrede forhøjelse af vægtafgiftssatserne finder vi anledning til endnu kraftigere at påpege den urimelige stilling, som den nugældende retstilstand tildeler vægtafgiftsskyldnerens øvrige kreditorer — herunder især afbetalings sælgeren af motorkøretøjet — og senere omsætningserhververe af køretøjet.

Især må vi holde for, at den forhandler-virksomhed, der på afbetaling har solgt et motorkøretøj, og som har sikret sit resttilgodehavende ved en købekontrakt med ejendomsforbehold, ikke, så længe ejendomsforbeholdet består, bør kunne risikere at miste sin sikkerhed og sit krav, fordi afbetalingskøberen misligholder sin betalingspligt over for en anden kreditor — in casu staten.

Det forekommer endvidere helt *inkonsekvent*, at statens afgiftskrav, der i skyldnerens *konkursbo* — på lige fod med de øvrige kreditorer — *må vige* for *bl. a.* afbetalings sælgerens separatistret, på grund af pante-

retten efter vægtafgiftslovens § 14, stk. 2, går forud ikke alene for de øvrige kreditorer i boet, men endda forud for afbetalings sælgerens nævnte separatistret.

Dette er i strid med al logik.

Herved bliver ophævelsen af statens privilegerede stilling efter § 14, stk. 1, jo i realiteten „illusorisk“ såvel i forhold til afbetalingssælgeren som i forhold til konkursboets øvrige kreditorer, hvis interesser man netop har villet tilgode gennem en generel ophævelse af statens fortrinsrettigheder i konkursboerne.

Hertil kommer yderligere, at afbetalings sælgerne af motorkøretøjer i praksis lider betydelige tab derved, at motorkøretøjerne ikke sjældent stilles til tvangsauktion på grund af vægtafgiftsrestancerne, *uden at* afbetalingssælgeren eller andre rettighedshavere i køretøjet underrettes om auktionen. Auktionsprisen er normalt væsentligt under køretøjets handelsværdi, og afbetalings sælgeren lider herved et betydeligt tab, idet auktionsprovenuet sjældent giver dækning for mere end afgiftsbeløbet.

Foreningen tillader sig derfor indtrængende at anmode om, at vægtafgiftslovens § 14, stk. 2, ligeledes ophæves.

Med agtelse

p. f. v.

Agdal.

Til folketingets udvalg angående forslag om ændring af forskellige lovbestemmelser om statens fortrinsret i tilfælde af konkurs m. v.

P.S. Eksemplarer af nærværende skrivelse er tilstillet justitsministeren, finansministeren og folketingets vægtafgifts-udvalg.

Bilag 8.**DANMARKS AUTOMOBIL-FORHANDLER-FORENING**

Den 20. maj 1969

Vedrørende statskassens fortrinspanteret for vægtafgift af motorkøretøjer.

I fortsættelse af vor skrivelse af g. d. til- lader vi os hermed at fremsende kopi af en skrivelse, vi i går tilstillede det af folketinget nedsatte udvalg vedrørende forhøjelse af vægtafgiften.

Vi beder udvalget gøre sig bekendt med denne skrivelse, hvis indhold harmonerer med og yderligere uddyber de synspunkter,

der fra vor side er gjort gældende som be- grundelse for en ophævelse af bestemmelsen i vægtafgiftslovens § 14, stk. 2, om *statskassens fortrinsret* for vægtafgift af motor- køretøjer.

Der går ikke en dag, uden at der hertil ind- kommer beklagelser fra vor medlemskreds over de vanskeligheder og besværigheder, der på- føres branchen med årsag i den nævnte be- stemmelse.

Med agtelse

p. f. v.

Agdal.

Til folketingets udvalg angående forslag om ændring af forskellige lovbestemmelser om statens fortrins- ret i tilfælde af konkurs m. v.

Underbilag til bilag 8.

DANMARKS AUTOMOBIL-FORHANDLER-FORENING

Den 19. maj 1969.

Udover ved nærværende skrivelse at tilslutte os erhvervslivets øvrige protester mod den foreslåede afgiftsforhøjelse, der i dobbelt forstand vil ramme automobilbranchen, tillader vi os at henlede opmærksomheden på en bestemmelse i den nugældende afgiftslov, der igennem mange år har været til stor gene for branchens udøvere.

Det drejer sig om vægtafgiftslovens § 14, stk. 2. Herom nærmere følgende:

Statens krav på vægtafgift påhviler den, der på afgiftens forfaldstid er ejer af køretøjet, jfr. vægtafgiftslovens § 10.

Ifølge lovens § 14, stk. 1, er statskassen privilegeret fordringshaver i skyldnerens konkursbo, en fortrinsret, som nu, jfr. neden for ved et andet lovforslag, foreslås ophævet.

Men udover konkursprivilegiet giver vægtafgiftslovens § 14, stk. 2, staten en panteret i køretøjet forud for al anden gæld og forud for eventuelle tilbageholdsrettigheder, og altså også forud for et ejendomsforbehold i henhold til afbetalingskontrakt.

Denne fortrinspanteret medfører ikke sjældent, at den automobilforhandler, der tager et køretøj i bytte, eller som får et på afbetaling solgt køretøj tilbage, kommer i knibe i den forstand, at han tvinges til at betale den vægtafgift, der ifølge lovens § 10 påhviler den tidligere ejer, der på forfaldstidspunktet havde køretøjet indregistreret — for lastvogne undertiden for 2 kvartaler og altså et meget betragteligt beløb.

På det tidspunkt, hvor politiet går i gang med inddrivelse af vægtafgiftsrestancen, er køretøjet i de ovennævnte tilfælde imidlertid i reglen videresolgt, og politiets henvendelse om afgiftsrestancen tilgår den nye registrerede ejer. Denne „reklamerer“ herefter til forhandleren, der så kommer til at betale, da den egentlige debitor enten ikke kan eller ikke — i hvert fald ikke uden en retssag —

vil betale. En masse besvær kommer der under alle omstændigheder ud af det.

Til trods for, at afgiften ifølge loven principielt påhviler den på forfaldstiden indregistrerede ejer, springer politiet, som foran nævnt, normalt over, hvor gærdet er lavest, idet man ikke først søger afgiftsrestancen inddrevet hos denne egentlige debitor, men i stedet på dennes oplysning om køretøjets frivillige eller tvungne afståelse straks retter opkrævningen og udpantningstruslen mod den, der — ofte uden at kende noget til afgiftsrestancen — har erhvervet køretøjet, automobilforhandleren eller en anden senere ejer.

Hertil kommer yderligere, at afbetalings-sælgerne af motorkøretøjer i praksis lider betydelige tab derved, at motorkøretøjerne ikke sjældent efter udpantning hos ejeren stilles til tvangsauktion på grund af vægtafgiftsrestancer, uden at afbetalingssælgeren eller andre rettighedshavere i køretøjet underrettes om auktionen.

Auktionsprisen er normalt væsentligt under køretøjets handelsværdi, og afbetalings-sælgeren lider herved et betydeligt tab, idet auktionsprovenuet sjældent giver dækning for mere end afgiftsbeløbet.

I årevis har man fremført det synspunkt, at de nævnte besværligheder og urimeligheder i en vis udstrækning kan undgås ved altid — når der er tale om overdragelse af et køretøj — at forlange vægtafgiftskvitteringen forevist forinden.

Argumentationen er teoretisk holdbar, i hvert fald når det drejer sig om frivillige overdragelser og ikke tilbagetagelser, — men der er også kun tale om en teoretisk holdbarhed. Praksis siger og har altid sagt noget andet.

Vægtafgiftskvitteringen er i reglen ikke til stede i handelsøjeblikket. Den ligger hos revisor, er smidt væk, glemt hjemme o.s.v.

— og når det drejer sig om bilhandel, skal altting som bekendt ske øjeblikkeligt. Det er et uomgængeligt kundeønske.

De her påpegede urimeligheder, der nu med det fremsatte forslag om forhøjelse af afgiften vokser mindst i samme grad som afgiften, har i hovedsagen deres årsag i den foran nævnte bestemmelse om statskassens fortrinsret i køretøjerne.

Den pågældende bestemmelse bør derfor efter foreningens absolutte opfattelse ophæves.

En sådan ophævelse vil da også logisk falde i tråd med det i folketinget for tiden til behandling værende lovforslag om ophævelse af statskassens konkursprivilegium for vægtafgiften efter vægtafgiftslovens § 14, stk. 1.

Så længe statskassen vil bevare fortrinsretten efter vægtafgiftslovens § 14, stk. 2, har ophævelsen af lovens § 14, stk. 1, imidlertid ingen reel betydning.

Kreditorerne er i virkeligheden — så længe pantefortrinsretten efter § 14, stk. 2, bevares — lige dårligt stillet, hvad enten konkursprivilegiet består eller ej. Det er pantefortrinsretten og den deraf følgende separatiststilling, der i praksis er afgørende.

Med en bibeholdelse af § 14, stk. 2, vil statens særlige separatistret fortsat bestå, og dette endda på bekostning af den afbetalingssælgers, der som separatist ifølge kon-

kursloven har en *bedre* stilling i boet end staten, der kun er almindelig kreditor.

Dette er helt uforståeligt og helt inkonsekvent.

Begge bestemmelser, såvel statens privilegium efter § 14, stk. 1, som statens pantefortrinsret efter § 14, stk. 2, bør ophæves.

Vi har da også tidligere, jfr. vedlagte eksemplær af skrivelse af 27. marts 1969, over for konkurslovsudvalget foreslået bestemmelsen ophævet i forbindelse med ophævelsen af statens separatist- og fortrinsrettigheder. — Det er muligt, at vort forslag snarere bør behandles af „vægtafgiftsudvalget“ som vedrørende en speciel vægtafgiftsbestemmelse uden direkte relation til konkursloven — derfor denne henvendelse.

Som det vil fremgå af vedlagte kopi af endnu en skrivelse af d. d. til konkurslovsudvalget, har vi på ny overfor dette udvalg fremsat anmodning om, at § 14, stk. 2, ophæves.

Vi tillader os nu også over for det ærede udvalg at anmode om, at foreningens ønske om ophævelse af denne urimelige bestemmelse imødekommes.

Først når dette sker, får statskassen den placering i kreditorrækkefølgen, der for tiden efterstræbes, samtidig med at afbetalingssælgerens rettigheder ikke på urimelig vis tilsidesættes.

Med agtelse

p. f. v.

Agdal.

Til folketingets udvalg angående lovforslag om forhøjelse af vægtafgift for motorkøretøjer.

P.S. Eksemplarer af nærværende skrivelse med bilag er tilstillet finansministeren, justitsministeren og konkurslovsudvalget.